

REFERAT Udvalg for Grøn Omstilling d. 29-02-2024

Mødedato Torsdag d. 29. februar 2024 kl. 17:00

Mødested Mødecenter C, Lokale 29 på Ballerup Rådhus

Mødedeltagere Jesper Würtzen (A) (borgmester), Hella Hardø Tiedemann (A), Allan Kristensen (C) (2. viceborgmester), Stine Rahbek Pedersen (Ø) (Afbud), Louise Mathiasen (Ø), Jacob Wøhler Jørgensen (V), Søren Christiansen (boligforeninger), Peter Hjort (boligforeninger), Johan Tofte (grundejerforeninger), Christian Hansen (grundejerforeninger), Henrik Holmgren (virksomheder), Charlotte Von Hessberg, Lars Nielsen (virksomheder), Gert Schønberg (fra Grønt Råd), Søren Jensen (fra grønt råd - suppleant), Elisabeth Gadegaard Wolstrup (direktør), Steen Pedersen (centerchef for By og Miljø), Trine Baarstrøm (afsnitsleder)

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Hvordan reducerer man bedst CO2, når man bygger?.....	4
Status på de klimaprojekter som Udvalg for Grøn Omstilling har igangsat.....	5
Udmøntning af midler til klimaindsatsen 2024.....	6
Udmøntning af 0,3 mio. kr. fra midlerne til Klimaindsatsen for 2024.....	8

Punkt 1: Meddelelser

1. Opfølgning på Ballerup Kommunes varmepumper

Varmepumper

Udvalget har tidligere bedt om en status for Ballerup Kommunes varmepumper. Kommunen har 14 varmepumper i sine ejendomme. Disse tæller luft-luft, luft-vand og varmepumper i forbindelse med jordvarmeanlæg. De fleste af varmepumperne bruger kølemidlet R32 med et GWP på 675, men Ballerup Kommune har også varmepumper, som bruger kølemidlet R410A (GWP 2088) og R407C (GWP 1774). GWP står for Global Warming Potential og henviser til hvor mange kg CO₂, et kg af påfyldt kølemiddel i varmepumpen udleder, hvis det kommer ud i atomsfæren. Det vil sige, at GWP tallet skal være så lavt som muligt ift. miljøpåvirkningen.

Ballerup Kommune vil fremadrettet kun installere varmepumper, der bruger naturlige kølemidler med et GWP på under 5, i kommunale ejendomme

Ifølge kommunens regnskaber har der ikke været udslip af kølemiddel og dermed ingen påfyldninger i hverken 2022 eller 2023. Ballerup Kommune får også foretaget de lovpligtige årlige eftersyn på alle anlæg. Der vil fremover kun blive installeret varmepumper i de bygninger, hvor der ikke forventes at komme fjernvarme.

Vi vil løbende opdatere med den nyeste viden på vores hjemmeside om varmepumper og kølemidler samt de tilhørende anbefalinger.

Ventilationsanlæg

Kommunen har en række ventilationsanlæg i kommunale bygninger. De bruger ikke kølemiddel, da Ballerup Kommune har valgt ikke at køle kommunens bygninger. Den seneste bygning, hvor der er frakoblet køl, er Rådhuset, hvor køling blev stoppet i 2022. Her er kølemidlet aftappet og behandlet forsvarligt.

2. Kort information ved Christian Hansen, grundejerforeningerne i Ballerup om; Kølemidler og PFAS, Nye EU-regler vedr. kølemidler, eksempler på hvor store mængder kølemidler kommer buldrende ind i fremtidige offentlige byggeprojekter, som stadigvæk er på tegnebrættet.

Beslutning

Meddelelserne taget til efterretning, med følgende bemærkninger:

Der skal laves en politisk sag til Klima- og Miljøudvalget om at fremtidig installering af varmepumper og køleanlæg kun må indeholde naturlige kølemidler.

Der var drøftelse af mulighederne for at kommunikere til borgere og virksomheder om valg af varmepumper. Udover kommunens hjemmeside, oplæg for Fællesudvalget for grundejerforeninger, bør der også kommunikeres mere aktivt så vidt muligt i forbindelse med borgernes valg af varmepumpe, da det er på dette tidspunkt borgerne er interesseret i denne viden.

Afbud Stine Rahbek Pedersen (Ø)

Punkt 2: Hvordan reducerer man bedst CO2, når man bygger?

00.01.00-P35-201-22

Indhold

Sagsfremstilling

I rækken af oplæg fra udvalgets medlemmer, har Peter Hjort, repræsentant for almene boligafdelinger, budt ind med et oplæg om, hvilke overvejelser og muligheder der er for at tage klimahensyn i byggeriet af almene boliger.

Det er Mette Mogensen, by- og udviklingschef i Domea.dk der holder oplægget om det almene byggeri, og hvordan man reducerer CO2. Mette vil i sit oplæg bl.a. give eksempler på gennemførte og planlagte projekter og skitserer de muligheder, de almene boligselskaber har for at bygge bæredygtigt og klimavenligt.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Udvalg for Grøn Omstilling

Indstilling

Center for By og Miljø indstiller, at

1. Orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orientering taget til efterretning.
Oplægget er vedlagt som bilag.

Bilag

Bæredygtigt alment boligbyggeri Udvalget for Grøn omstilling

Punkt 3: Status på de klimaprojekter som Udvalg for Grøn Omstilling har igangsat

01.30.00-P20-1-24

Indhold

Sammendrag

Administrationen har igangsat de projekter, som udvalget har øremærket midler til. Status på projekterne er:
El-cykel låneordning - Første låneperiode begynder d.1. marts 2024. Alle el-cykler er allerede reserveret til første låneperiode.

Klimavenlig mad - der er gennemført event med uddeling af 400 klimavenlige smagsprøver til borgere i Ballerup Centeret, og inviteret til to fællesspisninger.

Energibesparelser i signalanlæg - arbejdet pågår som led i driften af signalanlæggene.

Baggrund

I budget for 2022 og 2023 har udvalget haft mulighed for at indstille, hvordan 0.3 mio. kr. af midlerne til klimaindsatsen skal udmøntes.

Udvalget indstillede, at der i 2022 blev afsat midler til etablering af en låneordning for el-cykler, og i 2023 indstillet at midlerne blev afsat til aktiviteter, der kan motivere borgere til at anvende klimavenlig mad samt midler til energibesparelser i signalanlæg.

Sagsfremstilling

El-cykel låneordning:

Ballerup Kommune har indkøbt 15 el-cykler, der skal lånes ud i perioder af tre måneder ad gangen til borgere i kommunen. Målgruppen er borgere, der har bopæl i Ballerup Kommune, er fyldt 18 år, og som normalt bruger diesel- eller benzinbil som deres primære transportmiddel. Formålet er at inspirere og motivere borgere til i højere grad at cykle i stedet for at køre i bil og derved reducere CO2-emissioner fra personbiler. Første låneperiode begynder den 1. marts 2024, og projektet vil i første omgang løbe året ud. Alle el-cykler er allerede reserveret til første låneperiode.

For mere information om låneordningen, klik her: <https://ballerup.dk/borger/natur-klima-miljoe/klima/laan-en-el-cykel>

Klimavenlig mad:

I løbet af vinteren og foråret 2024 vil Ballerup Kommune stå for en række af aktiviteter, der har til formål at inspirere til en grønnere og mere klimavenlig kost. Den 12. januar 2024 blev der uddelt 400 klimavenlige smagsprøver til borgere i Ballerup Centeret. Der blev i den forbindelse også uddelt brochurer med opskrifter på klimavenlig mad. Der vil blive afholdt to fællesspisningsarrangementer på Posthuset hhv. den 27. februar 2024 og den 19. marts 2024. Begge arrangementer har til formål at engagere og inspirere borgere til at lave mere klimavenlig mad.

For yderligere information om de kommende arrangementer, klik på nedenstående links:

<https://bib.ballerup.dk/arrangementer/godt-og-blandet/klimavenlig-faellesspisning>

<https://bib.ballerup.dk/arrangementer/foredrag-og-debat/klimavenlig-faellesspisning>

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

0 bilag

Beslutningen træffes af

Udvalg for Grøn Omstilling

Indstilling

Center for By og Miljø indstiller, at

1. Orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orientering taget til efterretning

Punkt 4: Udmøntning af midler til klimaindsatsen 2024

00.01.00-G01-3-20

Tidligere behandling

Sagsfremstilling

Forud for frigivelse af de 5 mio. kr. som hvert år anvendes til klimaindsatser i Ballerup Kommune, drøfter udvalget administrationens indstilling.

Midlerne til klimaindsatser skal anvendes til at indfri klimamålsætningen om 85 pct. reduktion af CO2 udledningen ved gennemførelse af klimahandleplanen. Klimaindsatserne er udvalgt mellem de tiltag, der fremgår af klimahandleplanen, tiltag der fordeler sig over flere indsatsområder i klimahandleplanen og på indsatser hvor der er medarbejdere der er, eller skal i gang med en opgave.

I 2024 indstiller administrationen at midlerne anvendes til:

- Energibesparelser og energifællesskaber:
 - 1,1 mio. kr. afsat til bl.a. fortsættelse af tilbud til private om at få energigennemgang af boligen. Energiforbruget hos borgerne står for 26 pct. af CO2-udledningen, og derfor er det en prioriteret langsigtet indsats.
- Transport:
 - 2,1 mio. kr. afsat til indkøb af elbiler og til intelligent trafikstyring. Transporten står for 31 pct. af CO2-udledningen, og derfor er det en prioriteret langsigtet indsats.
- Cirkulær økonomi:
 - 0,6 mio. kr. afsat til videreudvikling af den eksisterende interne materialebørs og til reduktion af madspild i kommunale køkkener. Cirkulær økonomi indgår ikke som en del af den kommunale CO2 målsætning, men er en vigtig indsats i bestræbelserne for på lang sigt at blive CO2 neutral. Selvom kommunen ikke kan opgøre CO2 reduktion, så er der CO2 reduktioner i at anvende produkter og materialer cirkulært.
- Klimatilpasning:
 - 0,5 mio. kr. afsat til indkøb af træer og til undersøgelser om konsekvenser for natur og mennesker ved længerevarende tørke. Ifølge klimahandleplanen skal der plantes mange træer i private haver og i boligafdelinger, indsatsen herfor ønskes igangsat.
- Udvalg for Grøn Omstilling:
 - 0,3 mio. kr. afsat til udmøntning af Udvalg for Grøn Omstilling.
- Ad hoc opgaver:
 - 0,3 mio. kr. afsat. Det er erfaringen, at der opstår uforudsete udfordringer og muligheder i løbet af året. Det kan være nye projekter som kommunen får mulighed for at deltage i, indsatser der koster mere end forventet mv.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

1 bilag, heraf 0 anbefales

Beslutningen træffes af

Udvalg for Grøn Omstilling

Indstilling

Center for By og Miljø indstiller, at

1. indtillingen til udmøntning af midler til klimaindsatsen for 2024 til Klima- og Miljøudvalget godkendes med ovenstående fordeling

Beslutning

Udvalget indstiller til Klima- og Miljøudvalget, at følgende punkter ændres:

Klimatilpasning:

Midler til træer anvendes til træplantning på kommunale arealer. Udvalget ønsker ikke at der uddeles træer til borgere og boligafdelinger.

Ad hoc:

Udvalget ønsker en redegørelse for hvad ad hoc midlerne er anvendt til 1-2 gange om året.

Øvrig udmøntning godkendt.

Jacob Wøhler Jørgensen (V) stemte imod forslaget.

Bilag

Forslag til udmøntning af midler til klimaindsatser for 2024

Punkt 5: Udmøntning af 0,3 mio. kr. fra midlerne til Klimaindsatsen for 2024

09.00.00-P20-1-22

Tidligere behandling

Sagsfremstilling

Hvert år træffer Udvalg for Grøn Omstilling afgørelse om hvordan 0,3 mio. kr. af midlerne afsat til klimaindsatser skal anvendes.

I år er der indsendt fire forslag til anvendelse:

1. Ballerups bedste bælg-o-nese:

En "kampagne" hvor kommunens 6. klasser afprøver 3-4 forskellige opskrifter på klimavenlig spaghetti bolognese og stemmer om, hvilken der er Ballerups bedste. Den opskrift, der vinder, offentliggøres i Ballerup Bladet og på kommunens hjemmeside og kunne evt. også deles ud som smagsprøve i forbindelse med musik-festival, kræmmermarked eller lign. Måske også serveres i Rådhusets kantine med borgmesteren som anmelder.

CO2 reduktion: Erstattes 500 gr. hakket oksekød (41,15 CO2e pr. kg) med 500 gr. linser (2,46 CO2e pr. kg) sparer man 19,35 kg CO2e pr. familie-portion spaghetti bolognese, og hvis 1000 familier hver 14. dag udskifter den klassiske bolognese med en plantebaseret, vil man spare 503 ton CO2e pr. år.

Økonomi: 40.000 kr.

2. Byttebiks på skolerne:

Alle skoler i Ballerup får en genbrugsordning, hvor eleverne kan aflevere deres aflagte tøj og evt. skoleting, så andre kan få glæde af dem. Der skal være en container/kasse, hvor man kan lægge tøjet, og så skal der være et rum / et sted med reoler og bøjlestativer, hvor tøjet kan blive lagt og hængt op, sorteret efter størrelse. Det kan være de store elever på skolen, der har ansvaret for at holde orden i rummet (fx hver morgen) og at sortere det nye tøj, der er kommet ind. Som belønning kunne de få et tilskud til deres udlandstur eller til en bæredygtig klassefest.

CO2 reduktion: Hvis vi køber 20 procent mindre tøj, kan vi spare næsten 80 kg CO2 pr. person pr. år. Hvis der er 500 elever med i tøjbytteordningen pr. skole, så sparer vi 40 ton CO2 pr. skole pr. år. Hvis der er 5 skoler med i ordningen, sparer vi 200 ton CO2 pr. år.

Økonomi: 33.000 kr.

3. Ungeklimaråd:

Et ungeklimaråd er et rådgivende organ, som først og fremmest skal komme med anbefalinger og input til Kommunalbestyrelsen. Det vil især være relevant, at Ungeklimarådet kommer med anbefalinger til implementeringen af Klimahandleplanen men også til andre planer og tiltag med klimaindhold. Erfaringer fra Aalborg viser, at det er vigtigt for engagementet i Ungeklimarådet, at de unge medlemmer får konkrete sager at forholde sig til samt får mulighed for at fremlægge deres synspunkter for medlemmerne af Klima- og Miljøudvalget.

Ungeklimarådet skal indhente viden og relevante input fra andre unge og eksperter på området. Ungeklimarådet kan desuden fungere som ambassadører for Ballerup Kommunes klimaindsats. Dette sker for eksempel gennem oplæg og formidling på folkeskoler, ungdomsuddannelser og lignende. Ungeklimarådet mødes mindst en gang pr. kvartal og aftaler selv, hvilke dagsordener de tager op med sparring og vejledning fra forvaltningen. Ungeklimarådet skal have 10-16 medlemmer, der bor i kommunen og er mellem 15 og 25 år. Medlemmerne bør udpeges, så der er bred repræsentation. Det kan overvejes, om nogle af pladserne skal forbeholdes grønne bevægelser og ungdomsorganisationer, som f.eks. Danmarks Naturfredningsforening og Ballerup Fælles Elevråd (BAFE). For at sikre forankringen af Ungeklimarådet, bør det være et to-årigt projekt. Herefter kan der tages stilling til, om det skal fortsætte.

CO2 reduktion: Ungeklimarådet vil give en indirekte CO2-besparelse ved at styrke klimaindsatsen og få den forankret gennem klimahandling, især hos børn og unge. Da den største del af CO2-udledningen i Ballerup Kommune som geografisk område kommer fra borgere og virksomheder, kan klimapolitikken kun lykkes, hvis alle; børn og unge, borgere i alle aldre samt virksomheder i alle størrelser og brancher handler på klimadagsordenen og ændrer adfærd.

Økonomi: 200.000 kr. fordelt over 2 år.

4. Klimaborgerting:

Hvordan ser det gode liv ud med en langt mindre udledning af drivhusgasser fra forbruget af bl.a. mad, bolig og transport, og hvordan når vi bedst derhen sammen? Klimaborgertinget er hverdags eksperter, som kan bidrage med deres anbefalinger til Kommunalbestyrelsen. Det er borgere, der er repræsentativt udvalgt, så de afspejler sammensætningen i Ballerup med hensyn til køn, alder, bopæl, uddannelse og indkomst. Medlemmerne er også forskellige, når det kommer til holdninger til klima, og hvor de bor i Ballerup. Det vil især være relevant, at Klimaborgertinget kommer med anbefalinger til implementeringen af Klimahandleplanen, men også til andre planer og tiltag med klimaindhold.

Klimaborgertinget skal indhente viden og relevante input fra eksperter på området. Klimaborgertinget kan desuden fungere som ambassadører for Ballerup Kommunes klimaindsats. Dette sker for eksempel gennem oplæg og formidling ved arrangementer i kommunen eller ved arrangementer hos andre aktører. I løbet af fem møder kaldet "samlinger" skal medlemmerne mødes og reflektere, drøfte og nå frem til anbefalinger til Kommunalbestyrelsen. I løbet af samlingerne bliver Klimaborgertinget præsenteret for viden, som giver indsigt i dilemmaer og muligheder i den grønne omstilling. Klimaborgertinget har til opgave at varetage fællesskabets interesser bedst muligt, så flest muligt kan se sig selv i anbefalingerne. De skal derfor undersøge, udfordre, indhente viden, prioritere, arbejde med værdier og give deres anbefalinger til Ballerups grønne omstilling. Til at bistå Klimaborgertinget med at samle viden, skal der være en ekspertgruppe, der også kan bidrage til introduktionen til Klimaborgertinget. Klimaborgertinget arbejder i to år, men hvert år er en proces for sig, hvor der stilles et nyt spørgsmål. Herefter kan der tages stilling til, om det skal fortsætte.

CO2 reduktion: Klimaborgertinget vil give en indirekte CO2-besparelse ved at styrke klimaindsatsen og få den forankret gennem klimahandling hos borgerne. Da den største del af CO2-udledningen i Ballerup Kommune som geografisk område kommer fra borgere og virksomheder, kan klimapolitikken kun lykkes, hvis alle; borgere i alle aldre samt virksomheder i alle størrelser og brancher handler på klimadagsordenen og ændrer adfærd.

Økonomi: 200.000 kr. fordelt over 2 år.

5. Ansøgning om støtte til inddragelse og vidensløft i forbindelse med nyt byggeri/transformation

For at reducere CO2 aftrykket i Ballerup Kommune ser vi et stort potentiale i at involvere de almene og privatpersoner, der står foran byggeopgaver.

Målet er at øge forståelsen for hvor de særligt kan bidrage til at reducere CO2 aftrykket.

Gennem inddragende processer og workshops forbedres denne gruppe bygherrers mulighed for at træffe valg, der har som sigte at reducere CO2 aftryk inden for de respektive mulige økonomiske rum.

Byggeprojektet på Bispevangen bruges som case til at demonstrere og drøfte forskellige alternative løsninger CO2aftryk. Casen suppleres med viden fra Tegnestuen Vandkunsten el.lign. om andre cases, herunder også særligt i forhold til privatpersoner.

Der ansøges om kr. 290.000.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

5 bilag, heraf 0 anbefales

Beslutningen træffes af

Udvalg for Grøn Omstilling

Indstilling

Center for By og Miljø indstiller, at

1. Der træffes afgørelse om udmøntning af de 0,3 mio. kr.

Beslutning

Alle fem forslag blev gennemgået og indholdet drøftet. Beslutning om hvilke/hvilket forslag der skal gennemføres, træffes på næste møde.

Bilag

Ballerups bedste bælg-o-nese

Byttebiks på skolerne

Klimaborgerting v2

Ungeklimaråd

Ansøgning om støtte til inddragelse og vidensløft i forbindelse med nyt byggeri, transformation